

Εισαγωγή – Βασικές Αρχές - Στόχοι

Από το 2010 έχει ξεκινήσει από το Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και ειδικότερα από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, μια συστηματική προσπάθεια διατύπωσης συγκεκριμένων προτάσεων για την ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας (ΕΤΑΚ), με δεδομένο ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δεν επαρκεί, πλέον, ενώ ενδιάμεσες θεσμικές παρεμβάσεις αποδείχθηκαν ανεφάρμοστες. Η διαδικασία διαμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου που ακολουθήθηκε περιελάμβανε τα παρακάτω στοιχεία:

- Ανοιχτή διαβούλευση μέσω oregon.gr και διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων/εκδηλώσεων σε Αθήνα, Πάτρα, Ηράκλειο και Θεσσαλονίκη επί κειμένου βασικών αρχών. Ακολούθησε μελέτη και επεξεργασία όλων των σχολίων και απόψεων που κατατέθηκαν και διατυπώθηκαν συμπεράσματα και προτάσεις.
- Πραγματοποίηση συναντήσεων με αρμόδιους φορείς (Υπουργεία, Γενικές Γραμματείες, Οργανισμοί άλλων χωρών) για ανταλλαγή απόψεων σε θέματα διάρθρωσης ερευνητικού ιστού, διαδικασιών αξιολόγησης Ερευνητικών Κέντρων, διασύνδεσης έρευνας με παραγωγή κ.ά.
- Ελήφθησαν υπόψη «Βέλτιστες Πρακτικές» στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας από άλλες χώρες. Ενδεικτικά αναφέρουμε την Φινλανδία, το Ισραήλ και την Αυστρία ως τις χώρες που παρουσίασαν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τις ελληνικές συνθήκες.
- Αξιοποιήθηκε η μελέτη της RAND Europe με τίτλο «Συνοπτική Έκθεση του Ελληνικού Συστήματος Έρευνας και Ανάπτυξης» (*A rapid review of the Greek research and development system*), Σεπτέμβριος 2011.

Τους τελευταίους μήνες εργάστηκε ομάδα για την αρχική διάρθρωση του Σχεδίου Νόμου, στην οποία συμμετείχαν άτομα από τα Ερευνητικά Κέντρα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Καθηγητές ΑΕΙ, νομικοί, εκπρόσωπος του ΙΟΒΕ και του ΣΕΒ, εκπρόσωπος της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών (για ορισμένο διάστημα).

Η σύνθεση όλων των απόψεων της ομάδας έγινε από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας. Το προτεινόμενο κείμενο αρχών και κατευθύνσεων είναι το τελικό προϊόν της στενής συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας Έρευνας & Τεχνολογίας υπό τον Γενικό Γραμματέα και του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας.

Το Όραμα και η Στρατηγική για την ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας

Πολιτική Στρατηγική για την ΕΤΑΚ

Όραμα της ελληνικής Πολιτείας αποτελεί η ανάδειξη της έρευνας σε πεδίο προώθησης της επιστήμης, σε μοχλό ανάπτυξης της Χώρας και σε κινητήριο δύναμη αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού της. Η καθοριστική για το μέλλον της Χώρας αναδιάρθρωση του αναπτυξιακού μοντέλου της απαιτεί έμφαση στην Παιδεία, την Έρευνα, την Τεχνολογική Ανάπτυξη και την Καινοτομία. Η μετάβαση της ελληνικής οικονομίας σε μια σύγχρονη «Οικονομία της Γνώσης», με έμφαση στο ανθρώπινο κεφάλαιο και στην παραγωγή διεθνώς ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και γνωστικής αξίας, είναι η διέξοδος από την κρίση που διέρχεται η Χώρα.

Κρίσιμα ζητήματα που επιχειρεί το νέο θεσμικό πλαίσιο να αντιμετωπίσει είναι τα εξής:

- Ο μακροχρόνιος και συγχρόνως ευέλικτος προγραμματισμός που αντανάκλα τις αναπτυξιακές προτεραιότητες και ανταποκρίνεται στη ζήτηση για ΕΤΑΚ.

- Η εγκαθίδρυση αποτελεσματικού συστήματος διοίκησης και σχεδιασμού πολιτικής της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας.
- Η δημιουργία «Ενοποιημένου Χώρου Έρευνας» που βασίζεται στην αξιοκρατία και την διαφάνεια με στόχο την άριστη και διεθνώς ανταγωνιστική έρευνα.
- Η οργάνωση θεσμών για ουσιαστική και συνεχή χρηματοδότηση της έρευνας, βασισμένη στην διαρκή αξιολογή της ποιότητάς της.
- Η σύνδεση της έρευνας με την παραγωγική δραστηριότητα, με στόχο την υποστήριξη του εκσυγχρονισμού της παραγωγικής βάσης της χώρας.
- Η ενίσχυση της ελληνικής συμμετοχής στη διαμόρφωση και οικοδόμηση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας και καινοτομίας.

Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική

Κεντρική πολιτική επιλογή που διαπερνά το νέο Νόμο για την ενίσχυση της Έρευνας και της Καινοτομίας είναι η δημιουργία ενός **Ενιαίου Ερευνητικού Χώρου** που βασίζεται στην αριστεία και είναι ανταγωνιστικός διεθνώς. Στην κατεύθυνση αυτή δημιουργούνται οι θεσμοί και οι συνθήκες που θα οδηγήσουν σε στενή και συστηματική συνεργασία των ερευνητών που εργάζονται σε δημόσια ερευνητικά κέντρα, των καθηγητών και ερευνητών των ΑΕΙ, αλλά και του ερευνητικού δυναμικού του ιδιωτικού τομέα, με στόχο τη μεγιστοποίηση των συνεργιών μεταξύ των ερευνητικών ομάδων, την συγκέντρωση κρίσιμης μάζας ερευνητικών προσπαθειών σε συγκεκριμένους τομείς στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού, καθώς και την αντιμετώπιση του φαινομένου του κατακερματισμού και της πολυδιάσπασης των ερευνητικών υποδομών και δράσεων.

Επιμέρους **στόχοι** του Σχεδίου Νόμου είναι:

- Η διαμόρφωση θεσμών και διαδικασιών για τον καθορισμό πολιτικών και στρατηγικών ενίσχυσης της γνώσης σε τομείς εθνικής προτεραιότητας και η διαμόρφωση των σχετικών ιεραρχήσεων
- Η προώθηση της ΕΤΑΚ στη χώρα για την παραγωγή νέας γνώσης σε διεθνές επίπεδο, στο πλαίσιο στρατηγικών επιλογών και η πρόβλεψη των μέσων που απαιτούνται για την πραγμάτωσή τους.
- Η συστηματική ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων μέσω της σύνδεσης έρευνας-παραγωγής, της ανάπτυξης υπηρεσιών τεχνολογικού χαρακτήρα και της υποστήριξης νέων καινοτόμων επιχειρήσεων και τεχνοβλαστών με ισχυρά στοιχεία προηγμένης τεχνογνωσίας και τεχνολογίας.
- Η συμβολή των φορέων που εκτελούν ερευνητικές δραστηριότητες στην διαμόρφωση και εφαρμογή των δημοσίων πολιτικών της χώρας, όπως ενδεικτικά: της πολιτικής υγείας, της ενεργειακής πολιτικής, της αειφόρου ανάπτυξης, της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής, της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας.
- Η ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού για την ανάπτυξη της χώρας, η ενίσχυση της δημιουργικότητας και της αριστείας στην έρευνα, η αναγνώριση της ευθύνης και της αυτονομίας των επιστημόνων κατά την εκτέλεση της έρευνας μέσω της κοινωνικής λογοδοσίας και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων της έρευνας για την κοινωνία και την οικονομία.
- Η αναβάθμιση και ορθολογική αξιοποίηση των ερευνητικών υποδομών.

Στο **πρώτο Μέρος**, οι διατάξεις του Σχεδίου Νόμου κινούνται σε **5 βασικούς Άξονες**, οι οποίοι αποτελούν και τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την δημιουργία του Ενιαίου Χώρου Έρευνας. Αναλόγως, διαρθρώνονται και τα επιμέρους κεφάλαια:

A. Όργανα Σχεδιασμού και Εφαρμογής της νέας ερευνητικής πολιτικής

B. Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Έρευνας και Καινοτομίας (Ε.Σ.Π.Ε.Κ.)

Γ. Λειτουργική Ενοποίηση του χώρου Έρευνας

Δ. Σύνδεση Έρευνας με την Παραγωγή

Ε. Αξιολόγηση Ερευνητικών Κέντρων

Το **δεύτερο Μέρος** του Σχεδίου Νόμου αφορά στα Ερευνητικά Κέντρα και ρυθμίζει κυρίως οργανωτικά και διοικητικά θέματα. Η διάρθρωσή του σε κεφάλαια είναι η εξής:

ΣΤ. Οργάνωση, Διοίκηση και Εποπτεία των Ερευνητικών Κέντρων

Ζ. Οικονομικά των Ερευνητικών Κέντρων

Η. Προσωπικό

Σε όλες τις περιπτώσεις αλλαγών σε ζητήματα που αφορούν το προσωπικό και τη λειτουργία των ερευνητικών κέντρων, θα προβλεφθούν **μεταβατικές διατάξεις** με στόχο την ομαλή μετάβαση στις νέες συνθήκες, οι οποίες θα τεθούν σε ξεχωριστή διαβούλευση.